

REGION +

lubelskie
Smakuj życie!

Numer 2

Fundusze dla Lubelszczyzny

CZYSTA I TANIA ENERGIA ZA PIENIĄDZE Z FUNDUSZY EUROPEJSKICH

Mieszkańcy Lubelszczyzny dobrze policzyli - solary z pewnością przyniosą im oszczędności

Stefan Jaworski

Na dachach domów w lubelskich gminach widać coraz więcej instalacji solarnych i fotowoltaicznych. Pierwsze umożliwiają uzyskanie energii cieplnej, drugie - elektrycznej. Nie są to oczywiście podstawowe źródła energii w gospodarstwach domowych, ale dzięki ich zastosowaniu można zmniejszyć emisję do atmosfery dwutlenku węgla i związków siarki powstających podczas

WSZYSCY MIESZKAŃCY GMINY MILANÓW, KTÓRZY CHCIELI MIEĆ INSTALACJE SOLARNE, JUŻ JE MAJĄ

Paweł Krępski

FOT. 123RF.COM

Sławomir Sosnowski
marszałek województwa lubelskiego

Dotychczas sfinansowaliśmy 150 projektów na ogólną sumę ponad 470 milionów złotych. Dzięki dodatkowym pieniądząom jeszcze blisko 200 projektów otrzyma dofinansowanie. Przeznaczmy na to kolejne 600 milionów złotych. Z tych pieniędzy mogą skorzystać między innymi samorządy i ich związki lub stowarzyszenia, kościoły i związki wyznaniowe. Wsparcie, o jakie mogą się starać, obejmuje zakup i montaż instalacji solarnych lub fotowoltaicznych, pieców na biomasę lub biogaz.

spalania węgla, oleju opałowego czy gazu w tradycyjnych piecach.

Wykorzystując energię słoneczną sporo można zaoszczędzić, bo przecież podczas eksploatacji mamy ją za darmo. Kosztem jest więc jedynie zakup i instalacja urządzeń. Właściciele domów dobrze policzyli, że taka inwestycja może się szybko zwrócić, zwłaszcza że pojawiła się możliwość skorzystania z dofinansowania z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Na wieść o unijnych pieniądżach na „czystą energię” samorządy

Instalacje solarne to nie tylko ochrona środowiska, to także oszczędności w domowym budżecie

gmin zareagowały błyskawicznie i zaczęły zgłaszać projekty do konkursów na przyznanie dotacji.

Milanów czerpie energię ze słońca

Wiele inwestycji zostało już zrealizowanych. Przykładem może być gmina Milanów w powiecie parczewskim. - Już kiedy zostałem wójtem w 2010 r., mówiłem, że trzeba postawić na odnawialne źródła energii - wspomina wójt **Paweł Krępski**. - Ludzie to akceptowali i oczekiwali takich inwestycji. Udało nam się

pozyskać pieniądze z RPO na lata 2007 - 2013 i zamontowaliśmy 191 instalacji solarnych w gospodarstwach domowych i 6 w budynkach użyteczności publicznej. Wtedy też w trzech szkołach podstawowych zmodernizowaliśmy kotłownie i piece węglowe wymieniliśmy na piece na biomasę. Kosztowało nas to 2 mln 450 tys. zł, z czego 1 mln 760 tys. to była dotacja z RPO. Liczba instalacji okazała się niewystarczająca, a oczekiwania ludzi wzrosły. Dlatego zgłosiliśmy do konkursu kolejny projekt „Czysta energia w gminie Milanów II”,

dzięki czemu mogliśmy zrealizować kolejną inwestycję o wartości ponad dwa i pół miliona zł, z czego prawie dwa miliony zł dołożyła Unia Europejska. Zamontowaliśmy 256 instalacji solarnych i 2 instalacje fotowoltaiczne. Całkowita moc wszystkich urządzeń to prawie 1 megawat. Dziś wszyscy mieszkańcy gminy, którzy chcieli mieć instalacje solarne, to je mają.

Będą dodatkowe pieniądze

Liczba chętnych gmin, które chciały montować instalacje u siebie, okazała się tak duża,

że pieniądze na dofinansowanie OZE szybko się skończyły. Zarząd Województwa Lubelskiego podjął więc rozmowy z Komisją Europejską dotyczące przesunięcia funduszy w ramach RPO i cel osiągnął. - W odpowiedzi na zainteresowanie dotacjami inwestycji w zakresie odnawialnych źródeł energii przesuniętych zostanie blisko 30 mln euro. Te pieniądze pozwolą na dofinansowanie blisko 50 projektów, które nie uzyskały wsparcia - mówi **Marcin Czyżak**, dyrektor Departamentu Wdrażania EFRR w Urzędzie Marszałkowskim.

Jedną z gmin, która skorzystała z realokacji funduszy, jest Kąkolewnica.

- Dzięki negocjacji z Zarządem Województwa Lubelskiego z Komisją Europejską i dodatkowym środkom na odnawialne źródła energii gmina Kąkolewnica otrzyma dofinansowanie projektu na zakup i montaż instalacji solarnych. W efekcie wszystkie gminy z terenu powiatu radzyńskiego, które składały projekty na odnawialne źródła energii, otrzymały wsparcie - mówi **Anna Mróz**, radna powiatu radzyńskiego.

Małgorzata Sokół
dyrektor Wojewódzkiego
Urzędu Pracy w Lublinie

Rynek pracy wymusza na nas elastyczność, gotowość do zmiany zawodu, dostosowania do potrzeb pracodawców. Konieczne jest zwłaszcza wsparcie osób długotrwale bezrobotnych, bez kwalifikacji i bez doświadczenia zawodowego. Często ze złożonymi problemami powodującymi ubóstwo i wykluczenie społeczne. Nie wszyscy samodzielnie możemy poradzić sobie z tymi wyzwaniami. Z pomocą przychodzą fundusze unijne. Regionalny Program Operacyjny daje duże możliwości poprawy sytuacji osób borykających się z różnymi problemami życia codziennego. Są ludzie, którzy potrzebują skierowania na właściwą ścieżkę aktywizacji społecznej czy zawodowej. Włączenie społeczne to wiele różnych form pomocy. Ich punktem wspólnym jest jednak podjęcie próby integracji z osobami o podobnych problemach, środowiskiem lokalnym. Kluczowym zadaniem w procesie włączenia społecznego jest dostosowanie oferowanej pomocy do potrzeb konkretnych osób. Inaczej musimy traktować ludzi o niskich kwalifikacjach, z niepełnosprawnościami czy bezdomnych. Tylko dzięki indywidualnemu podejściu możemy skutecznie realizować program. Pomagamy tym ludziom w poprawie ich sytuacji życiowej

Ludzie chcą żyć aktywnie

Samorządy lokalne i organizacje pozarządowe mogą i powinny pozyskiwać pieniądze z Europejskiego Funduszu Społecznego na aktywizację osób wykluczonych społecznie - mówi Tomasz Lipiński, prezes Fundacji Rozwoju Inicjatyw Obywatelskich

Co województwo lubelskie Bezrobocie w woj. lubelskim spada, ale wciąż wskaźnik mamy wyższy niż w kraju. Jakie są formy pomocy osobom, które chcą pracować, ale nie mogą znaleźć pracy? Gdzie mogą uzyskać wsparcie?

Należy zwrócić uwagę, że część projektów skierowana jest do osób młodych do 29. roku życia. Przede wszystkim trzeba się udać do lokalnego urzędu pracy, gdzie można skorzystać z doradztwa zawodowego, ale także uzyskać pomoc w formie szkolenia, stażu czy otrzymać bezzwrotną dotację na rozpoczęcie działalności gospodarczej. Poza urzędami środkami w tym zakresie dysponują firmy oraz organizacje pozarządowe. Warto korzystać ze spotkań organizowanych przez Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich. Tam można się więcej dowiedzieć o bezpłatnych szkoleniach czy kursach.

A bezrobotni, którzy chcieliby pracować „na swoim”? Jaką mogą otrzymać pomoc od państwa i samorządu?

W ostatnich dniach prezydent RP podpisał ustawę Prawo Przedsiębiorców. Z mocy nowych przepisów będzie obowiązywała tzw. „ulga na start”, która zwolni nowych przed-

siębiorców ze składek ZUS i dotyczyć będzie pierwszych 6 miesięcy prowadzenia firmy.

Pomaga też samorząd wykrzystując fundusze unijne.

Jednym z przykładów są pieniądze z Europejskiego Funduszu Społecznego. Urząd Marszałkowski dysponuje dużymi pieniędzmi na realizację Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014 - 2020. W działaniu „Aktywne włączenie” samorządy lokalne mogą pozyskiwać pieniądze na realizację projektów dotyczących aktywizacji społeczno-zawodowej bezrobotnych. Przeznaczają je m.in. na staże zawodowe, pośredników pracy. W chwili obecnej ogłoszony jest jeden z konkursów, do którego mogą aplikować zainteresowane samorządy.

Integracja społeczna i szansa na zatrudnienie to tylko jeden z elementów działania nazwanego „Włączeniem społecznym” w ramach RPO. Jednak nie dotyczy ono tylko bezrobotnych.

Oczywiście. Dotyczy w ogóle osób wykluczonych społecznie, a więc także niepełnosprawnych, osób o niskich kwalifikacjach, dzieci i młodzieży zagrożonej wykluczeniem społecznym.

Tomasz Lipiński jest prezesem Fundacji Rozwoju Inicjatyw Obywatelskich

Jak to wygląda w praktyce?

Przede wszystkim trzeba mieć pomysł, napisać projekt i zgłosić się do konkursu. Największym problemem jest to, że samorządy nie wykształciły osób, które potrafią napisać taki projekt. Powszechną praktyką jest zlecenie napisania projektu lub realizacja projektów partnerskich.

Mówimy ciągle o bezrobotnych, ale wśród osób wykluczonych społecznie są osoby starsze czy próbujące wyjść z nałogów, które nie chcą żyć na margine-

sie, lecz uczestniczyć w życiu toczącym się wokół nich.

Problem starzejącego się społeczeństwa dotyczy wielu gmin województwa lubelskiego. Osoby starsze wymagają opieki, wsparcia ze strony rodziny, która nie zawsze jest na miejscu. Europejski Fundusz Społeczny daje możliwości aktywizacji seniorów. Z pieniędzy na „Usługi społeczne i zdrowotne” dofinansowane są kluby seniora. W projektach tych można zorganizować osobom starszym zajęcia klubowe, gimnastykę rehabilitacyjną, wycieczki, nordic walking, warsztaty dietetyczne, a przede wszystkim integrację.

A można je jakoś zachęcić do aktywności w tej dziedzinie?

Można organizować spotkania informacyjne lub pokazywać dobre praktyki. W województwie powstały dokumenty strategiczne, tzw. programy rewitalizacyjne. Jeżeli gmina chce pozyskać pieniądze na tzw. projekty twarde, związane z modernizacją przestrzeni publicznej, to działania inwestycyjne musi połączyć z działaniami społecznymi.

Jednak oprócz samorządów o fundusze mogą się ubiegać organizacje pozarządowe - fundacje, stowarzyszenia.

Konkursy powinny być tak organizowane, żeby były premiowane partnerstwa. W partnerstwie, w którym organizacja pozarządowa wspólnie z samorządem złoży projekt, będzie ona odpowiadała za jego napisanie i pozyskanie dofinansowania, natomiast samorząd będzie odpowiedzialny np. za stronę organizacyjną, udostępniając lokal lub włączając w działania lokalne instytucje.

Przykładem tego, że współpraca samorządu z organizacją pozarządową się sprawdza, mogą być projekty Fundacji Rozwoju Inicjatyw Obywatelskich „Zintegrowany system wsparcia rodziny”. W dwóch projektach wspólnie z samorządami zorganizowaliśmy usługi poradnictwa specjalistycznego, które są obecnie realizowane na terenie kilkunastu gmin w powiatach lubelskim i łukowskim. Fundacja ze środków EFS na terenie partnerskich gmin zapewnia specjalistów, m.in. psychologa, terapeutę rodzin, psychiatrę, a mieszkańcy tych gmin nieodpłatnie korzystają z usług mobilnych specjalistów. Widac już efekty tej pracy, zwłaszcza specjalisty od spraw uzależnień czy przemocy w rodzinie.

Stefan Jaworski

Liderzy funduszy

Michał Cholewa
burmistrz gminy
Piaski

Michał Cholewa jest burmistrzem od 2014 roku. W ciągu 3 lat gmina pozyskała łącznie 34,3 mln zł z funduszy europejskich i innych źródeł ze-wewnętrznych, takich jak norweskie i szwajcarskie. Najważniejsze z nich to: projekty OZE, rozpoczęcie budowy żłobka i przedszkola, budowa świetlic, projekty w zakresie infrastruktury, a także edukacji.

Andrzej Chrzastowski
wójt gminy
Wierzbica

Katarzyna Bryda jest wójtem od 2014 roku. W ciągu ostatnich 3 lat gmina pozyskała 12,5 mln zł dotacji z funduszy europejskich na inwestycje poprawiające jakość życia mieszkańców. Najważniejsze z nich to: „Energia odnawialna w gminie Krzczonów”, budowa Centrum Rekreacyjno-Sportowego w Krzczonowie oraz inwestycje drogowe.

Marcin Gąsiorowski
wójt gminy
Dzierzkowice

Andrzej Chrzastowski jest wójtem od 1998 roku. W ciągu ostatnich 6 lat gmina pozyskała 11,5 mln dotacji z funduszy UE. Najważniejsze z nich to: rozbudowa oczyszczalni w Busównie Kolonii, budowa kanalizacji dla m. Busówno, Busówno Kolonia, Kozia Góra, Staszycy, montaż kolektorów słonecznych w gminie Wierzbica oraz budowa dróg.

Wiesław Różyński
wójt gminy
Biłgoraj

Wiesław Różyński jest wójtem od 2006 roku. W ciągu ostatnich 12 lat gmina pozyskała ponad 59 mln 400 tys. zł dotacji z funduszy europejskich, dzięki którym zrealizowała 50 projektów poprawiających jakość życia mieszkańców. Najważniejsze z nich to inwestycje z wykorzystaniem OZE oraz budowa kanalizacji sanitarnej w ramach aglomeracji Biłgoraj.

Tadeusz Sawicki
wójt gminy
Włodawa

Tadeusz Sawicki jest wójtem od 2000 roku. W ciągu ostatnich 7 lat gmina pozyskała 18 mln zł dotacji z funduszy europejskich na inwestycje poprawiające jakość życia mieszkańców. Najważniejsze z nich to rozbudowa sieci kanalizacyjnej, modernizacja i budowa oczyszczalni ścieków, infrastruktura szkolna, sportowa i turystyczna, montaż odnawialnych źródeł energii.

Z BLOGA SUPER ELKI

Od pasji do własnego biznesu

Wioletta prowadzi firmę remontową. Agnieszka z a ł o z y ł a sklep, gdzie sprzedaje perfumy i artykuły toaletowe. Ania oferuje usługi kosmetyczne. Co je łączy? Jeszcze kilka miesięcy temu były bezrobotne. Dzisiaj są szefami swoich firm. Prowadzą je w Tomaszowie Lubelskim. Powróciły na rynek pracy dzięki projektowi Fundacji Rozwoju Lubelszczyzny - „Droga do sukcesu”. Po zdobyciu dotacji każda z nich otworzyła własny biznes i zmieniła pasję w sposób na zarabianie pieniędzy. Myślisz o założeniu firmy, ale brakuje Ci wiedzy i pieniędzy? Przykład Wioletty, Agnieszki i Ani pokazuje, że do otwarcia własnego biznesu wystarczy pomysł, pasja... i fundusze europejskie z RPO.

info.rpo.lubelskie.pl/blog

Dziecięce okno na świat

Od września w małych miejscowościach województwa lubelskiego otwierane będą świetlice. Dzieci spędzą w nich twórczo i mądrze wolny czas

Impreza w świetlicy PCK w Kraśniku. Takich świetlic w woj. lubelskim jest jeszcze 17. Uczęszcza do nich ok. 450 dzieci

Dorota Krupińska

Aż 300 dzieci w 10 nowych placówkach województwa lubelskiego będzie mogło się uczyć, rozwijać swoje pasje i bezpiecznie spędzać czas po lekcjach. Świetlice prowadzi lubelski oddział PCK. Powstaną w ramach akcji „Okno na świat”.

- Będą działać tam, gdzie nie ma żadnej oferty edukacyjnej, albo jest uboga. Jesteśmy na etapie rozmów z gminami i ustalania miejsc - mówi **Maciej Budka**, dyrektor Lubelskiego Oddziału Okręgowego PCK. Każdego dnia przez kilka godzin popołudniowych, pięć dni w tygodniu, dziećmi zajmą się wolontariusze.

Pomogą odrobić lekcje, powtórzą wspólnie materiał do sprawdzianu. Dzieci uczestniczyć będą także w dodatkowych zajęciach językowych, z programowania czy matematyki.

W świetlicach realizowany będzie program edukacyjny dotyczący pierwszej pomocy, zdrowia czy higieny. Nie zabraknie zajęć muzycznych, plastycznych oraz bezstroskiej zabawy. Każde dziecko otrzyma poczęstunek. W planie są także wycieczki, a nawet wyjazdy kolonijne.

Tegoroczna akcja „Okno na świat” to już trzecia edycja. Pierwsza odbyła się w 2008 r. Pomysłodawcą była duńska fundacja Velux i to ona przekazała pieniądze na otworzenie i działalność pierwszych świetlic. Kolejne placówki wspierane były już przez instytucje

samorządowe. - W najlepszym okresie naszej działalności w województwie lubelskim działało 25 świetlic, obecnie czynnych jest 18 i korzysta z nich 450 uczniów - wyjaśnia Budka.

Placówki cieszą się olbrzymim powodzeniem. W niektórych przebywa nawet 50 dzieci. W miejscowości Goraj padł rekord. Do świetlicy uczęszczało stu uczniów. - Mamy za sobą kilka lat doświadczenia w tej pracy. Mamy także pewne badania i analizy. Okazuje się, że dzieci ze świetlic chodzą do szkoły mniej zestresowane. To zasługa wolontariuszy, którzy pomagają im w lekcjach. Dzieci sprawiają mniej kłopotów wychowawczych - tłumaczy Budka.

- Przyjmujemy dzieci z różnych środowisk, z różnych ro-

dzin. Nikogo nie dyskryminujemy - mówi Budka. Ideą tego typu placówek jest nie tylko pomoc w nauce czy zorganizowanie zajęć, ale wychowywanie. - Chcemy pokazać pewne wzorce. Jak należy się zachowywać, postępować. Dążymy do tego, by dzieci wspólnie się wychowywały. Te z rodzin ubogich i lepiej sytuowanych - tłumaczy.

Z programu „Okno na świat” do tej pory skorzystało kilka tysięcy dzieci. - Nasi już pełnoletni, dawni podopieczni pomagają w świetlicach i spędzają czas z dziećmi - informuje dyrektor lubelskiego oddziału PCK. Trzecia edycja rusza już od września. Wartość projektu to blisko trzy i pół miliona złotych. Dofinansowanie unijne wynosi 3 mln 319 tys. zł. Lokale udostępniają gminy.

Wejdź na Facebooka i zaraż się wiedzą

Agata Wójcik-Drozd

Chcesz wziąć udział w atrakcyjnym szkoleniu? Masz pomysł na biznes, ale brakuje ci gotówki? Nie wiesz jak uzyskać dofinansowanie z funduszy europejskich? Wejdź na facebookowy profil Zarażeni Wiedzą.

Przydatne informacje znajdują tu przedsiębiorcy, osoby pragnące postawić pierwsze kroki w biznesie, jak i bezrobotni, którzy chcą podnieść swoje kwalifikacje zawodowe. To nie tylko kompendium wiedzy na temat pozyskiwania funduszy europejskich, nadchodzących szkoleń i spotkań dotyczących pisania projektów, ale również, dzięki postom o luźniejszej tematyce, szansa na chwilę rozrywki.

Profil dedykowany osobom, które dążą do rozwoju zawo-

wego, utworzył lubelski Urząd Marszałkowski. Korzystający z Facebooka dzięki niemu mają szansę na otrzymanie przejrzystych informacji na temat uzyskania dofinansowania, ale także mogą wyżyć nieco czasu i oddać się chwili relaksu, rozwiązując zagadki publikowane na stronie. Czy jesteś bowiem w stanie zgadnąć co to za piosenka na podstawie kilku klocków Lego? Spróbuj, to nie takie proste.

Wiedzą na temat zbliżających się szkoleń i projektów unijnych, finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, zaraziło się już ponad 10 tys. osób, które śledzą profil Zarażeni Wiedzą na Facebooku. Chcesz zarazić się i Ty? Wystarczy kliknąć i polubić stronę www.facebook.com/ZarazeniWiedza/.

Zakochani w Lubelskiem i gotowi do działania

Agata Wójcik-Drozd

Inspirujących historii o ludziach, którzy kochają Lubelszczyznę, można posłuchać w „Kalejdoskopie regionalnym” na antenie Polskiego Radia Lublin.

Przedsiębiorcy, pasjonaci zakochani w historii i tradycji regionu czy osoby poświęcające się pomocy innym - to tylko niektórzy z bohaterów reportaży z cyklu „Kalejdoskop regionalny” Czesławy Borowik, wielokrotnie nagradzanej reportażystki Radia Lublin. O ludziach, organizacjach i instytucjach, które dążą do tego, by zmieniać nasz region, opowiada w eterze od lat. Programowi przyświeca hasło „Jeśli kochasz lubelskie tak jak ja... dołącz”.

Dziennikarka co tydzień przedstawia słuchaczom osoby, które dbają o to, by wielowiekowe tradycje nie odeszły w zapomnienie, zakładają nowe firmy czy pomagają innym. Łączy ich jedno - miłość i chęć poświęcenia swojego czasu dla dobra lokalnej społeczności i rozwoju regionu.

Wiele z ciekawych pomysłów udało się zrealizować dzięki funduszom europejskim. Audycji można posłuchać w każdą sobotę tuż po 11 na antenie Polskiego Radia Lublin. Powtórki z soboty na niedzielę o 1.05. Wybrane audycje, których bohaterowie skorzystali ze środków unijnych, można znaleźć także na stronie internetowej www.info.rpo.lubelskie.pl/kalejdoskop/.

„Bon na innowacje” szansą dla małych i średnich firm

Sylwia Szczesna

Lubelscy przedsiębiorcy mogą rozpocząć współpracę ze światem nauki uzyskując wsparcie finansowe w ramach konkursu „Bon na innowacje”.

Ogromna pula pieniędzy została przeznaczona na działalność badawczo-rozwojową. Blisko 11 mln zł zostanie wykorzystanych na usprawnienie transferu technologii. To szansa dla przedsiębiorców, by zaczęli zarabiać na innowacji. Za unijne pieniądze przedsiębiorcy będą mogli na przykład zamówić

wykonanie prac badawczych przez jednostkę naukową. Priorytetem jest opracowanie ulepszonych produktów, nowych technologii czy projektu wzorcowego.

Masz pomysł? Uczni pomogą

- Na kooperację biznesu z nauką mogą sobie pozwolić głównie duże firmy. Jest to dość kosztowny wydatek, więc nie każdego przedsiębiorcę stać na taką współpracę. „Bon na innowacje” da taką możliwość mikro, małym i średnim przedsiębiorstwom - wyjaśnia

Marceli Nie-zgoda, dyrektor Lubelskiej Agencji Wspierania Przedsiębiorczości. - Często właściciele firm chcieliby rozszerzyć swoją ofertę o nowe usługi, lepsze produkty. Konkurs ten jest rozwiązaniem, które stwarza szansę na zakup usług doradczych związanych z przygotowaniem zgłoszenia wzoru użytkowego, patentowego czy opracowania projektów demonstracyjnych. Przedsiębiorca może uzyskać nawet 85 proc. dofinansowania na swój pomysł na biznes - dodaje. W grę wchodzi całkiem spore pieniądze. Kwota na pobu-

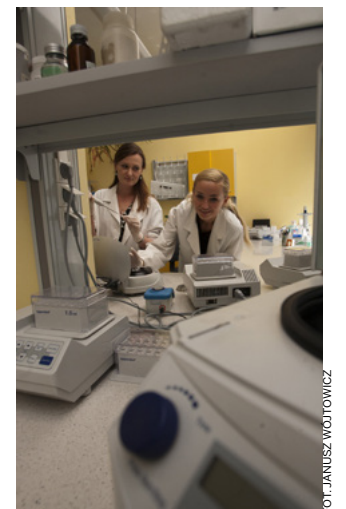
dzenie aktywności sektora małych i średnich przedsiębiorstw z otoczeniem naukowym wynosi 100 tys. zł.

Efekty już są

To nie pierwszy taki konkurs organizowany przez LAW. Niedawno rozstrzygnięto ubiegłoroczny nabór wniosków na innowacje. Już niedługo na lubelskim rynku pojawią się unikalne rozwiązania IT, nowe kosmetyki o naturalnych składnikach, jak i udoskonalony produkt edukacyjny dla dzieci. A to wszystko dzięki przedsiębiorcom, którzy odważyli się

„sięgnąć wyżej” i złożyli swoje projekty w ramach konkursu „Bon na innowacje”. Kolejna szansa stoi przed następnymi firmami z aspiracjami. Wnioski będą przyjmowane elektronicznie od 30 kwietnia aż do 1 czerwca 2018 r.

Więcej informacji można uzyskać pisząc na adres: info.lawp@lubelskie.pl. Można też zadzwonić pod nr 81 462 38 12/31 lub odwiedzić placówkę LAW w Lublinie przy ul. Wojciechowskiej 9a.

Przedsiębiorcy będą mogli zlecać badania naukowcom

Seniorzy nie siedzą w domu, wolą życie klubowe

Czerwony guzik, spółdzielnia socjalna i dzienny dom seniora w Salominie - powiat kraśnicki troszczy się o bezpieczeństwo i rozwój swoich mieszkańców

Dorota Krupnińska

Proszę, a tu jest nasz dom. Dookoła hektar działki, altana, rabatki kwiatowe i warzywnie - z samochodu wysiada **Anna Łuba**, kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Gościeradowie. Wskazuje na rozległy teren. - Z plonów seniorzy przygotowują przetwory. Pięknie, prawda - zachwycę się. - Chodźmy do świetlicy i kuchni - zachęca. Zaglądamy też do sali telewizyjnej. Kuszą wygodne kanapy. Obok sala do gimnastyki i rehabilitacji. Za ścianą pokój z tapczanami do odpoczynku. Pralnia, suszarnia. Dom jest nowoczesny i przestronny, pełen światła. Na holu trwają właśnie zajęcia gimnastyczne. Noga lewa, noga prawa - słychać polecenia fizjoterapeuty. - Czy tu nie jest jak w domu? - pyta Łuba. - Lepiej jak w domu, bo tu są ludzie, spotkania, rozmowy, wspólne świętowanie - mówi **Irena Skrzat**, obierając ze skorupki jajka. Wszyscy szykują się do obiadu. Razem z nią w świetlicy przy kubku herbaty siedzi **Maria Malinowska**, koleżanka. Na stole patery świątecznego ciasta. Irena Skrzat: - Jestem tu od początku, jak tylko powstał ten dom. Trzy lata temu. Niezależnie od tego, czy jestem chora, czy zdrowa, muszę tu być. Zapominam o dolegliwościach i smutkach. I jak każda kobieta przed przyjazdem tutaj chcę ładnie wyglądać. Czasem kupię sobie coś nowego, buty, bluzeczkę. Proszę pani, w tym domu to żyć nie umierać. Czy pani wie, że my i kucharkę tu mamy, która pyszności na obiad nam ugotuje i w porcelanie z Ćmielowa poda.

CZERWONY GUZIK DA SENIOROM POZUCIE BEZPIECZENSTWA. ZAWSZE KTOŚ SIĘ NIMI ZAJMIE

dr Marek Kos

Korzystają z niego mieszkańcy kilkunastu miejscowości należących do gminy Gościeradów. Stu seniorów przyjeżdża do salomińskiej placówki. - Jesteśmy dumni, że mamy dom, który służy seniorom. Ci starsi, często samotni ludzie mogą się spotkać z innymi. Czują się szczęśliwi - tłumaczy Łuba. Zajęcia odbywają się codziennie, od godziny 7.30 do 15.30. Seniorzy uczestniczą w warsztatach kulinarnych i florystycznych. Ćwiczą pod okiem fizjoterapeuty. Odwiedzają ich lekarz i psycholog. Wyjeżdżają na wycieczki. Od-wiedzieli Kazimierz, Zakopane, Wadowice, Kraków. W planach Lichen, Toruń. Do ośrodka przywozi ich i odwozi 18-osobowy busik, zakupiony dzięki funduszom z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Senior czuje się szczęśliwy Salomin, ostatnia miejscowość w gminie Gościeradów, tuż przed granicą z województwem podkarpackim. Pola, łąki i lasy. Z dala od zabudowań stoi dzienny dom seniora. Wieś gminna o salomińskim domu rozeszła się w powiecie. Takiej placówki zazdroszczą inne miejscowości. Kilka lat temu władze gminy wpadły na pomysł integracji seniorów. Starsi mieszkańcy spotykali się w świetlicy przy Ośrodku Pomocy Społecznej w Gościeradowie. Frekwencja zawsze dopisywała, zainteresowanie olbrzymie, świetlica zbyt mała, by pomieścić wszystkich chętnych. - A w Salominie stał niewykorzystany szkolny budynek. Napisaliśmy projekt, postaraliśmy się o pieniądze z Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej oraz z budżetu gminy, w sumie ponad 300 tys. Budynek został wremontowany i zaadaptowany - mówi Anna Łuba.

Ludzie są aktywni Gościeradów może się pochławić innymi projektami prospołecznymi. W ramach LOWE, czyli Lokalnego Ośrodka Wiedzy i Edukacji, 180 osób zaliczyło już kursy z języków obcych, informatyczne czy przedsiębiorczości. Dofinansowanie unijne wyniosło blisko 180 tys. zł. A od września ruszają kolejne szkolenia zawodowe i staże dla dorosłych. Za unijne fundusze wyszła już przyszli starożary, budowlańcy, kucharze i opiekunowie osób starszych. Dofinansowanie projektu wyniesie 1,3 mln zł. - Ludzie są aktywni, pełni pomysłów, tylko trzeba im dać możliwości - podkreśla wójt gminy **Mariusz Szczepaniak**. - Kwestie społeczne są dla nas ważne. Bogactwem gminy są jej mieszkańcy. Nie zapominamy o żadnej grupie wiekowej i społecznej, a w seniorach tkwi ogromna siła. Mamy nie tylko dom w Salominie. W każdej z naszych miejscowości są organizacje pozarządowe, stowarzyszenia. Ci ludzie działają, a my ich wspieramy.

Będziemy pionierami

- Ludzie, przede wszystkim ludzie - podkreśla **Andrzej Maj**, starosta kraśnicki. - Nie tylko drogi, infrastruktura, jak się sądzi, ale właśnie mieszkańcy. Należy myśleć o ich bezpieczeństwie i rozwoju. Dlatego powiat kraśnicki jest pionierem w woj. lubelskim i wprowadził w życie projekt teleopieki medycznej, „Czerwony guzik”, przeznaczony dla osób starszych, chorych i samotnych. Na pomysł wpadł **dr Marek Kos**, dyrektor kraśnickiego szpitala. Na jednym ze spotkań w Warszawie rozmawiał z osobą, która w województwie pomorskim zajmuje się teleopieką medyczną. Tam z powodzeniem realizowany jest projekt „Czerwony guzik”. Opieką objętych jest kilkanaście tysięcy osób. - Rozmawiałem o tym ze starostą kraśnickim, pomysł się spodobał. To pierwsza edycja akcji - wyjaśnia dr Kos. Bransoletki na początku kwietnia otrzymało 135 osób. - Będziemy pionierami. Przetrzemy szlaki. Myślę, że i w innych powiatach, miastach

Dom Dzienny Senior+ w Salominie. W codziennych ćwiczeniach z rehabilitantem uczestniczą kilkunastoosobowe grupy mieszkańców okolicznych gmin

Pomysłodawca projektu „Czerwony guzik” dr Marek Kos (z lewej) i starosta kraśnicki Andrzej Maj

4 kwietnia 135 osób otrzymało w Kraśniku bransoletki z „Czerwonym guzikiem życia”

Zajęcia z wizażu w Lokalnym Ośrodku Wiedzy i Edukacji w Gościeradowie

województwa będzie wprowadzona tego typu akcja - zaznacza Maj.

Całe życie w jednym guziku

Czerwoną bransoletkę z przyciskiem życia z funkcją nadajnika będzie nosić **Leokadia Rzęsa**. - Jestem samotna. Dzieci mieszkają w mieście, do sąsiadów daleko. Mieszkam za lasami i polami, o takich miejscach mówi się, że tu wrony zawracają. Z bransoletką będę bezpieczna, gdy coś mi się stanie - mówi. Jak to działa? Gdy Leokadia Rzęsa zle się poczuje, naciśnie przycisk. Działające całą dobę centrum zdalnej opieki medycznej przyjmie zgłoszenie, zidentyfikuje osobę i miejsce. Osoba z centrum zadzwoni do pani Leokadii. Gdy nikt nie odbierze telefonu, dyspozytor z centrum powiadomi rodzinę, sąsiadów, osoby zgłoszone do programu. Najbliżsi pojadą do jej domu i w razie potrzeby wezwą karetkę. - To nie są zwykłe guziki, a mikroaparaty, potrafią określić położenie ciała, zmierzyć tętno i ciśnienie - wyjaśnia dr Kos. Czujnik umieszczony w bransoletce wykryje utratę przytomności lub upadek. Umieszczone są w nim takie informacje, jak: imię, nazwisko, wiek, grupa krwi, uczulenia, zdiagnozowane choroby, przepisane leki i dane kontaktowe do bliskich osób. Projekt będzie trwał dwa lata. Mieszkańcy nie płacą za udział w akcji. Koszt to 884 tys. zł, do-

finansowanie unijne wynosi ponad 839 tys. zł. - To urządzenie zapewni seniorom poczucie bezpieczeństwa. Wszędzie ktoś się nimi zajmie - podkreśla dr Kos.

Urzędów też ma się czym pochwalić

Około 10 km za Kraśnikiem leży miasto Urzędów, otoczone sadami i polami uprawnymi. Na małym, pełnym zieleni rynku w słoneczne dni spotykają się mieszkańcy miejscowości. Zegar na budynku urzędu miejskiego leniwie wyznacza czas w tym spokojnym miasteczku.

NIE TYLKO INFRASTRUKTURA. TRZEBA MYŚLEĆ O BEZPIECZEŃSTWIE MIESZKAŃCÓW

Andrzej Maj

- Mamy się tu czym pochwalić - mówi **Anna Grzebułska**, kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Urzędowie. - Czy pani wie, że u nas był Mikolaj Rej? Miał tu w Skorzcycach swoje włości, trzy kilometry od Urzędowa. Piękno naszej miejscowości trzeba odkrywać przed turystami. Urzędów może się pochwalić inicjatywami społecznymi. W 2017 roku, w ramach projektu rewitalizacji, władze gminy wpadły na pomysł utworzenia spółdzielni socjalnej. - Dzięki spółdzielni chcemy również rozstawić Urzędów - mówi Grzebułska.

W powstaniu spółdzielni udział miał także Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Pomogły w tym fundusze unijne, ponad 200 tys. zł. W styczniu tego roku spółdzielnia zatrudniła na umowę o pracę pierwszych pracowników - osoby, które długo były bezrobotne, wiele lat poszukiwały zatrudnienia. Obecnie pracuje 8 osób i 5 odbywa staże.

Jolanta Post: - W Urzędowie nie mogłam znaleźć pracy. Z wykształcenia jestem technikiem ekonomistą. Zgłosiłam się do programu, przesłam szkolenie i w spółdzielni jestem pracownikiem biurowym, koordynatorem. Pracownicy spółdzielni opiekują się osobami starszymi i niepełnosprawnymi. Wykonują prace porządkowe, dbają o czystość i zielen w Urzędowie. W biurze pracuje grafik komputerowy.

- Cały czas się rozwijamy. Planujemy rozszerzyć działalność o sprzątanie w sklepach czy w domach. Zgłaszają się do nas osoby prywatne, które proszą nas o opiekę nad chorymi. Może zajmijmy się rekedzielem i prace pracowników będąmi sprzedawcą, czas pokazuje - cieszy się Anna Grzebułska. Kolejna ważna inicjatywa realizowana w Urzędowie to szkolenia z pieniędzy unijne. Dzięki nim 24 osoby znalazły pracę na etat. Projekty skierowane były do osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Dofinansowanie projektu „Włączamy powiat kraśnicki” wynosi 1 062 648, a „Zawody przyszłości” 1 028 704 złotych.

FUNDUSZE UNIJNE W POWIECIE

PROJEKTY SPOŁECZNE

Projekt „Nowe umiejętności szansą na sukces”, rozpoczęty w 2017 r., obejmuje 350 uczniów i 26 nauczycieli z czterech szkół: ZS nr 3, ZS nr 1, ZS w Annopolu i ZS w Wólce Gościeradowskiej. Uczniowie odbędą płatne praktyki i staże zawodowe. Projekt realizowany będzie do 2020 r. Wartość 2 mln zł.

Projekt „Pewnym krokiem w przyszłość” skierowany jest do uczniów i nauczycieli ZS nr 3. Uczniowie odbędą praktyki i staże u lokalnych przedsiębiorców. Wartość projektu rozpoczętego w 2017 r. - 1,5 mln zł.

W Trzydniku Dużym ruszyła rozbudowa przedszkola przy budynku szkoły podstawowej w Oblecinie. Wartość wniosku blisko 1 mln zł.

Projekt „Zawody przyszłości” oraz „Włączamy powiat kraśnicki”, wdrażane przez fundację Liderzy Sukcesu z Urzędowa, dotyczą aktywizacji osób bezrobotnych i niepełnosprawnych, zagrożonych wykluczeniem społecznym. Przeszkolono 90 osób, z czego 24 znalazły pracę na etat. „Włączamy powiat kraśnicki” - wartość 1 126 tys. zł. „Zawody przyszłości” - wartość 1,1 mln zł.

W Gościeradowie od września ruszą szkolenia zawodowe i staże dla dorosłych mieszkańców gminy w specjalnościach: pracownik budowlany, stolarz, kucharz, opiekun osób starszych. Wartość projektu - blisko 1,4 mln zł.

Kolejny projekt to „Wysoka jakość pracy socjalnej w OPS Gościeradów”. Wartość projektu - prawie 300 tys. zł.

Bransoletka z guzikiem przypomina zegarek i ma funkcję nadajnika. Umieszczone są w nim: dane osobowe, wiek, grupa krwi, uczulenia, choroby, przepisane leki i dane kontaktowe do najbliższych osób. Przycisk mierzy również tętno, ciśnienie i określa położenie ciała.

Projekt „Czerwony guzik” w powiecie kraśnickim będzie trwał dwa lata. Cel projektu to poprawa warunków opieki domowej osób starszych, chorych i samotnych. Całkowita wartość projektu to blisko 900 tys. zł.

Społeczeństwo przyszłości

Mariusz
Świątlicki

Temat jest poważny. Wykluczenie społeczne. Włączenie społeczne. Wzrost integracji społecznej. Kompleksowy program aktywizacji oraz reintegracji i rehabilitacji. Przynam szczerze, że czytanie oficjalnych dokumentów dotyczących programów pomocowych Unii Europejskiej zawsze przyprawia mnie o ból głowy. Ilość nagromadzonych w nich mądrych słów, zwrotów, pojęć jest większa niż w ustawie o szkolnictwie wyższym. I jako zwykły doktor nauk ekonomicznych mam zdecydowanie problem w zrozumieniu, o co w nich chodzi. Podziwiam więc tych, którzy to napisali, a jeszcze bardziej tych, którzy umieją te dokumenty ze zrozumieniem czytać. Ja czuję się wykluczony, może więc mam szansę na jakieś środki pomocowe z osi priorytetowej jedenastej? Tak czy inaczej, zawsze w tych dokumentach chodzi o określenie celów i zasad przyznawania pieniędzy na działania, które politycy i urzędnicy europejscy uznają za wartościowe. I takim celem jest również eliminowanie sytuacji, gdy jakieś osoby, rodziny lub wręcz całe grupy znajdują się na marginesie społeczeństwa, przestają być aktywne zawodowo i zaczynają żyć właściwie tylko z pomocy społecznej. Z pozoru słuszne, ale... Dlaczego działamy wzajemnie sobie zaprzeczając? Z jednej strony uruchamiamy programy społeczne mające na celu aktywizację zawodową osób wykluczonych, a z drugiej wprowadzamy rozwiązania, które takie wykluczenie potęgują. Sztandarowym przykładem jest program 500+, który już spowodował wykluczenie

zawodowe tysiące kobiet w Polsce, a zjawisko to z roku na rok będzie większe i coraz bardziej przez same kobiety odczuwalne. Z jednej kieszeni wydajemy więc pieniądze, które powodują wykluczenia, a z drugiej płacimy na działania, które mają te osoby aktywizować. Z punktu widzenia ekonomii społecznej całkowity galimatias. Gdy głębiej się tym problemem przyjrzyć, to można jednak dostrzec pewien sens, choć prawdopodobnie przez samych autorów tych dziwnych rozwiązań niedostrzegany. Budujemy społeczeństwo przyszłości. Społeczeństwo, w którym praca jest dobrem rzadkim, gdyż pracują głównie automaty, roboty i komputery. Większość ludzi może poświęcić się lenistwu i korzystaniu z wytworzonych dóbr. Skoro jednak to nie praca ma decydować o ich podziale, to musi być inny system, który będzie redystrybuował (też bardzo mądre słowo) zasoby. Tym systemem są wszelkiego rodzaju programy społeczne, które dzielą pieniądze według zasad, które są dalekie od klasycznej ekonomii. Dostajemy pieniądze za to, że mamy dzieci, że mieszkamy na wsi, że jesteśmy chorzy, że piszemy ładne projekty. To działa już dziś, a za co będziemy dostawać pieniądze w przyszłości? Tu jest olbrzymie pole do popisu dla twórców różnego rodzaju programów społecznych zarówno w Europie, jak i w Polsce. Może za dobre wykształcenie dzieci, albo za zadbane dom i jego otoczenie? Może za plan zajęć kulturalnych na osiedlu, albo za organizację imprezy integracyjnej dla sąsiadów? Pole do popisu jest ogromne. W końcu w społeczeństwie przyszłości to nie praca będzie problemem, tylko czas wolny. Pracujmy więc nad programami, które pomogą go zagospodarować, abyśmy nie byli wykluczeni...

Raj w Czemiernikach

Przestronne sale, monitoring i nowoczesne pomoce dydaktyczne - maluchy z gminy uczęszczają do wyremontowanego przedszkola

Dorota Krupińska

Do naszej redakcji wpłynął list od zadowolonej matki trzylatki. Kobieta chwaliła wyremontowane przedszkole. List, który publikujemy na stronie 7, zainteresował nas. - Przedszkole jest piękne i kolorowe - potwierdza **Krystyna Dobrowolska**, wójt gminy Czemierniki. - Rodzice cieszą się, że ich dzieci spędzają czas w budynku o wysokim standardzie - tłumaczy. Gmach wymagał gruntownego remontu. Nie spełniał już wymogów sanepidu. Dzieci nie miały warunków do zabawy i edukacji. - Mogły się pomieścić tylko dwie grupy przedszkolaków, a chętnych było dużo więcej - zaznacza Dobrowolska. Gmina rozbudowała więc i zmodernizowała stary budynek, powstało także dodatkowe skrzydło. Obecnie uczą się tu 4 grupy, w sumie ponad 70 przedszkolaków od 3. roku

Dzieci z gminy Czemierniki bawią się i uczą w wyremontowanym budynku przedszkola

życia. W budynku są cztery sale, po-kój do gimnastyki korekcyjnej, aneks kuchenny, stołówka, gabinet logopedyczny, łazienki, pomieszczenia socjalne i gospodarcze. Zakupiono także nowoczesne pomoce dydaktyczne, m.in. tablicę interaktywną oraz niezbędne wyposażenie, wspomagające pracę z dziećmi niepełnosprawnymi, ułatwiając im funkcjonowanie wśród

rówieśników. Budynek jest przystosowany tak, by osoby niepełno-sprawne mogły się poruszać. Dla bezpieczeństwa założono monitoring. Pod koniec stycznia odbyło się uroczyste otwarcie nowego budynku przedszkola. - Na projekt dotyczący rozbudowy i przebudowy Gminnego Publicznego Przedszkola w Czemiernikach gmina pozyskała blisko 670 tys.

zł ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego - mówi **Marcin Czyżak**, dyrektor Departamentu Wdrażania EFRR. - Gmina bardzo szybko zrealizowała ten projekt. Od podpisania umowy w lutym 2017 r. do oddania przedszkola minął niecały rok - zaznacza Czyżak. Wartość całego projektu to nieco ponad 1,8 mln zł.

Ucz pracowników swojej firmy za unijne pieniądze

Stefan Jaworski

Mikro, mali i średni przedsiębiorcy, którzy chcą rozwijać swoje firmy, mogą otrzymać dofinansowanie z Regionalnego Programu Operacyjnego na szkolenie, doradztwo i przeprowadzenie analizy potrzeb rozwojowych firmy.

Wysokość dofinansowania usług rozwojowych, mających na celu podnoszenie kwalifikacji pracowników, wynosi maksymalnie 5 tys. zł na osobę lub 15 tys. zł na firmę. Przykładowo: przedsiębiorca może wysłać na

szkolenie np. 3 osoby, jeśli jego koszt wynosi 5 tys. zł na osobę albo np. 15 osób, jeśli koszt szkolenia od osoby wynosi tysiąc złotych. Przedsiębiorca, który chce skorzystać ze wspomnianych wcześniej usług, znajdzie cały ich wachlarz (łącznie z firmami szkoleniowymi i doradczymi) w Bazie Usług Rozwojowych dostępnej na stronie internetowej Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości. Po wybraniu konkretnej usługi i np. przeprowadzeniu szkolenia może wystąpić o do-

finansowanie części poniesionych kosztów z Europejskiego Funduszu Społecznego wdrażanego przez Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2014 - 2020 (działanie 10.1). W woj. lubelskim dofinansowaniem szkoleń i doradztwa zajmują się trzej operatorzy (w zależności od usytuowania geograficznego przedsiębiorstwa).
● **Podregion bialski i chełmsko-zamojski:** QS Zurich, ul. Lwowska 24, Chełm; tel.: 691 760 882, 577 211 213, 577 522 520.

● **Podregion lubelski:** Lubelski Park Naukowo-Technologiczny, ul. Dobrzańskiego 3, Lublin, tel.: (81) 531 85 48, 506 971 270, 506 965 042, 506 968 513.
● **Podregion puławski:** Puławski Park Naukowo-Technologiczny Fundacja „Puławskie Centrum Przedsiębiorczości”, ul. Mościckiego 1, Puławy, tel. (81) 470 09 00, (81) 470 09 01. Wyżej wymienieni operatorzy mogą pokryć od 60 do 80 procent kosztów przeprowadzonego szkolenia lub skorzystania z usług doradczych.

REKLAMA

008276584

Jeśli jesteś społecznie odpowiedzialnym przedsiębiorcą i masz odwagę pomóc osobom wykluczonym w powrocie na rynek pracy. Nie są Ci obojętne lokalne inicjatywy i środowiska, a także osoby bezrobotne i niepełnosprawne zagrożone marginalizacją. Wejdź w świat ekonomii społecznej - dołącz do specjalistów i wspólnie z nami buduj podwaliny przedsiębiorczości społecznej!

Po szczegóły zwróć się do:

● Jeśli mieszkasz na terenie powiatu:

lubelskiego, miasta Lublin, świdnickiego, łęczyńskiego, włodawskiego, lubartowskiego, parczewskiego, radzyńskiego, łukowskiego, bialskiego, miasta Biała Podlaska

OWES Stowarzyszenie na rzecz Integracji Społecznej „Modrzew”
ul. Raclawicka 38-44, lok. 307, 21-040 Świdnik,
tel. 81 307-66-26, kom. 537-600-388,
e-mail: modrzew@modrzew.org,
www.modrzew.org

● Jeśli mieszkasz na terenie powiatu:

chełmskiego, miasta Chełm, krasnostawskiego, zamojskiego, miasta Zamość, hrubieszowskiego, tomaszowskiego

OWES Fundacja Rozwoju Lubelszczyzny
Biuro w Zamościu: ul. Pereca 2 lok.7,8,9, 22 - 400 Zamość tel. 84 627 11 91, fax 84 627 01 17
www.eslubelskie.pl, owes.zamosc@fundacja.lublin.pl
Biuro w Chełmie: ul. Pi. Niepodległości 1, pok. 47, 22-100 Chełm tel. 82 563 24 29

● Jeśli mieszkasz na terenie powiatu:

ryckiego, puławskiego, opolskiego, kraśnickiego, janowskiego, biłgorajskiego

OWES Razem - Inicjatywy z Obszaru Ekonomii Społecznej Europejski Dom Spotkań - Fundacja Nowy Staw ul. Przechodnia 4, 20-003 Lublin tel. 81 534 61 91
www.edsfundacja.pl

Urzędów stawia na edukację

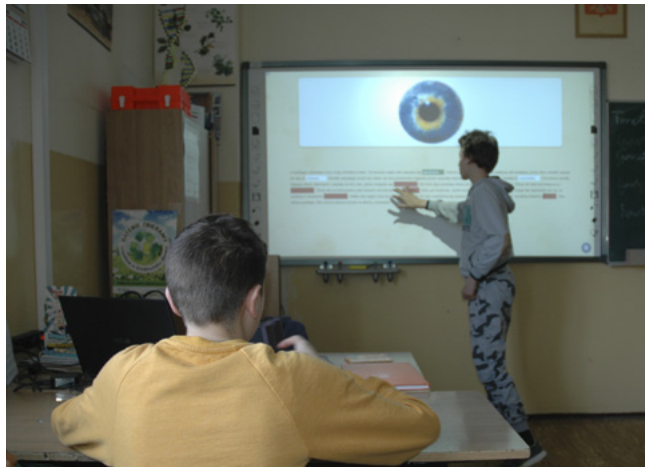
- Dzięki unijnym pieniądzom nasze dzieci będą się uczyły w lepszych warunkach - mówi burmistrz

Anna Pawelczyk

Nowe pracownie chemiczne, biologiczne oraz komputerowe, a także szkolenia dla nauczycieli i dzieci z zakresu umiejętności komputerowych. Gmina Urzędów startuje z nowymi projektami, które swoją dotacją wsparł Europejski Fundusz Społeczny w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego.

Modernizacja

- Nowe zasady reformowania oświaty wymagają od nas większej liczby klas w szkołach, które będą dostosowane do nowych przedmiotów. Dzięki dotacjom unijnym, jakie udało się nam pozyskać, będziemy mogli stworzyć pracownie przedmiotowe - mówi **Jan Woźniak**, burmistrz Urzędowa. Projekt „Dobra jakość edukacji w Urzędowie” opiewa na 800 tys. zł. Bez wsparcia unijnego gminie Urzędów, położonej niedaleko Kraśnika, nie udało by się zrealizować modernizacji dwóch szkół. - W salach pojawi się sprzęt komputerowy, stworzymy pracownie: chemiczną, biologiczną, przyrodniczą i informatyczną. Pozosta-

FOT. STEFAN JAWORSKI

W szkołach w gminie Urzędów pojawią się nowe pracownie biologiczne, przyrodnicze, chemiczne i komputerowe

łe fundusze z projektu zostaną przekazane na doradztwo zawodowe dla uczniów, zajęcia z technik komputerowych oraz na kształcenie nauczycieli - zapowiada **Rafał Halik**, inspektor ds. społecznych w Urzędowie.

Wsparcie kształcenia

Kolejnym projektem, w jakim bierze udział gmina Urzędów, jest „Kompleksowe wsparcie kształcenia ogólnego”. Tym razem projekt obejmie wszystkie szkoły na terenie Urzędowa. Uczniowie mogą liczyć na nowe wyposażenie sal oraz liczne

zajęcia edukacyjne. - Główny nacisk położymy na doksztalcenie nauczycieli i podnoszenie ich kompetencji z zakresu technik komputerowych. Dla uczniów zorganizujemy zajęcia z użyciem komputerów oraz dodatkowe lekcje matematyki czy przyrody - zapewnia Halik. Na drugi projekt gmina Urzędów wyda ponad 1,1 miliona złotych.

Na realizacji dwóch unijnych projektów w sumie skorzysta około 700 uczniów i setka nauczycieli. Łączna wartość sprzętu i kursów wyniesie prawie 2 miliony złotych

LISTY DO REDAKCJI

Szanowna Redakcjo!

Po przeczytaniu pierwszego numeru „Regionu +” chciałyby podzielić się swoimi doświadczeniami. Jestem mamą trzy-letniej, uroczej dziewczynki. Od jakiegoś czasu planowałam powrót do pracy, ale nie miałam z kim zostawić swojej ukochanej pociechy. Wiedziałałam, że jest już bardzo samodzielna. Zapytałam więc, czy chciałaby pójść do przedszkola i poznać nowe koleżanki i kolegów. Mała zareagowała szczerym uśmiechem i okrzykiem „Taaak”!

Bałam się, że w miejscowym przedszkolu brakuje miejsc. Znajomi potwierdzali moje obawy. Chciałam wrócić do pracy i znów się realizować zawodowo. Postanowiłam zawalczyć o miejsce dla mojej córeczki w przedszkolu w Czemiernikach.

Niecierpliwie czekałam na informację o tym, czy moje dziecko zostało przyjęte. Udało się! Moje obawy okazały się niepotrzebne. To był strzał w dziesiątkę. Przedszkole w Czemiernikach jest nowoczesne, ładne, świetnie wyposażone,

pracują tam miłe panie. Dzieci uczą się przez zabawę: niekiedy samodzielnie przygotowują posiłki, tańczą, śpiewają i Jasia nigdy nie narzeka na nudę. Moje maleństwo z przyjemnością chodzi do tego przedszkola. Jestem spokojna, gdy odwożę ją przed pracą.

Imię i nazwisko do wiadomości redakcji

Kontakt do redakcji Regionu+
dw.efs@lubelskie.pl

Redakcja zastrzega sobie prawo skracania i redagowania listów.

AKTUALNE KONKURSY

Numer działania	Na co?	Zakończenie naboru
11.1	Wsparcie powinno być skoncentrowane na osobach najbardziej oddalonych od rynku pracy, doświadczających złożonych problemów powodujących ubóstwo i wykluczenie społeczne, które w pierwszej kolejności wymagają kompleksowego wsparcia z wykorzystaniem instrumentów aktywizacji społecznej, głównie na osobach pozostających bez zatrudnienia (w tym długotrwale), osobach młodych, osobach o niskich kwalifikacjach oraz osobach bez doświadczenia zawodowego.	16 maja
11.2	Realizacja działań na rzecz dzieci dotkniętych problemem nadwagi, otyłości, wad postawy oraz zaburzeniami rozwoju układu ruchu.	21 maja
11.2	Rozwój usług wspierających rolę rodziny: • rozwój środowiskowych form i placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży, • poradnictwo rodzinne (m.in. wsparcie tworzenia/funkcjonowania międzygminnych punktów konsultacyjno-doradczych, zapewnianie dostępności do bezpłatnego poradnictwa prawnego i obywatelskiego), • usługi wspierające i interwencyjne (w tym usługi ośrodków wsparcia i usługi pomocy całodobowej), • upowszechnianie działań asystentów rodziny, działań rodzin wspierających. • wsparcie rozwoju rodzinnych form pieczy zastępczej.	28 maja
9.7	Przedsięwzięcia zwiększające dostęp do opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 w formie: • żłobków, • klubów dziecięcych.	29 maja
9.4	Przedsięwzięcia zwiększające dostęp do opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 w formie: • żłobków, • klubów dziecięcych.	30 maja
5.1	Poprawa efektywności energetycznej przedsiębiorstw: • głęboka termomodernizacja obiektów w przedsiębiorstwach, • technologie odzysku energii, • zastosowanie technologii efektywnych energetycznie w przedsiębiorstwach, w tym przebudowa lub wymiana na energooszczędne urządzenia i instalacje technologiczne, oświetlenie oraz ciągi transportowe linii produkcyjnych. Budowa i przebudowa/wymiana źródeł ciepła, Przebudowa linii produkcyjnych na bardziej efektywne energetycznie.	1 czerwca
1.5	Projekty polegające na zakupie: • wyników prac badawczo-rozwojowych, związanych z wdrożeniem lub rozwojem produktu/usługi/technologii. • usług badawczo-rozwojowych w zakresie: opracowania nowej lub udosконаłonej usługi, produktu, technologii produkcji lub nowego projektu wzorniczego. • usług doradczych w zakresie ochrony własności intelektualnej.	1 czerwca

KONKURSY, KTÓRE ZOSTANĄ OGŁOSZONE W CZERWCU

Numer działania	Na co?
6.4 Gospodarka wodno-ściekowa	Kompleksowa budowa i modernizacja komunalnych sieci kanalizacyjnych oraz budowa i modernizacja oczyszczalni ścieków komunalnych. Projekty w zakresie gospodarki ściekowej na obszarach osadnictwa rozproszonego (prydomowe oczyszczalnie ścieków). Budowa i modernizacja systemów zaopatrzenia w wodę, w tym również wyposażenia w systemy zmniejszające straty w dostawach i zmniejszające ryzyko wystąpienia awarii. Wyposażenie w odpowiedni sprzęt służb zajmujących się monitoringiem jakości oczyszczonych ścieków i wody przeznaczonej do celów konsumpcyjnych. Dodatkowo jako element projektu mogą być także realizowane projekty dotyczące kanalizacji deszczowej.
9.3 Rozwój przedsiębiorczości	Bezwrotne wsparcie dla osób zamierzających rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej obejmujące: • szkolenia oraz doradztwo umożliwiające uzyskanie wiedzy i umiejętności niezbędnych do podjęcia i prowadzenia działalności gospodarczej, • przyznanie środków finansowych w postaci dotacji bezzwrotnych na rozpoczęcie działalności gospodarczej, • wsparcie pomostowe (niefinansowe oraz finansowe).

Szczegółowe informacje znajdują się na stronie rpo.lubelskie.pl
Informacje o naborze wniosków są ogłaszane na stronie z miesięcznym wyprzedzeniem.

WYDAWCA
Urząd Marszałkowski
Województwa
Lubelskiego
ul. Artura Grottgera 4
20-029 Lublin
tel. (81) 441 68 50
www.rpo.lubelskie.pl
e-mail: defs@lubelskie.pl

Dokąd po informacje
Główny Punkt Informacyjny
Funduszy Europejskich w Lublinie
ul. Stefczyka 3b,
20-151 Lublin, pok. 0.18
tel. (81) 44 16 865, (81) 44 16 546,
(81) 44 16 547
Bezpłatna infolinia: 800 175 151
e-mail: kontakt@feu.lubelskie.pl

Departament Wdrażania EFS
Urzędu Marszałkowskiego
Województwa Lubelskiego
ul. Czechowska 19
pok. nr 1, 20-072 Lublin
tel. (81) 441 68 43,
faks: (81) 441-68-53 lub 800 888 337
(bezpłatna infolinia)
e-mail: efs@lubelskie.pl

Departament Wdrażania EFRR
Urzędu Marszałkowskiego
Województwa Lubelskiego
ul. Stefczyka 3b,
20-151 Lublin
tel. (81) 44 16 575
e-mail: defrr@lubelskie.pl

**Lubelska Agencja Wspierania
Przedsiębiorczości w Lublinie**
ul. Wojciechowska 9a,
20-704 Lublin
tel. (81) 46 23 831
lub (81) 46 23 812
e-mail: lawp@lubelskie.pl

Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie
ul. Obywatelska 4, pok. 330
20-092 Lublin
tel. (81) 46 35 363 lub 605 903 491
e-mail: punkt.konsultacyjny@wup.lublin.pl

Wszystkie instytucje pracują od
poniedziałku do piątku w godz. 7.30 - 15.30.

Chcą pracy, a nie życia na socjalu

Stefan Jaworski

W odrestaurowanym Dworku Starościńskim w Krasnymstawie od rana krzątają się ludzie. W Centrum Integracji Społecznej zdobywają umiejętności, dzięki którym mogą powrócić do aktywnego życia.

Centrum zajmuje się reintegracją społeczną i zawodową osób wykluczonych. **Marek Piwko**, kierownik centrum, nie lubi tego słowa: - Wśród ludzi, którym tu pomagamy, są bezrobotni, niepełnosprawni, osoby z uzależnieniami, a więc ci, dla których los nie był zbyt łaskawy. Organizując dla nich warsztaty i różnego rodzaju zajęcia, dajemy im możliwość zdobycia umiejętności, które pomogą w znalezieniu pracy i powrocie do normalnego życia.

Pobyt w centrum i zajęcia organizowane są w ramach projektu „Nowa szansa, nowe życie z CIS Krasnostaw”, przy wsparciu finansowym z Europejskiego Funduszu Społecznego.

- Projekt przewiduje trzy edycje i obejmie łącznie 144 osoby - mówi Marek Piwko. - Szkolenie i praca będą się odbywały w trzech grupach: konserwator terenów zielonych,

Krzysztof Grabczuk
wicemarszałek
województwa lubelskiego

Zależy nam na jak najszerzej aktywizacji mieszkańców Lubelszczyzny zagrożonych wykluczeniem społecznym lub zawodowym. Na projekty przeciwdziałające tym zjawiskom w ramach RPO WL przeznaczyliśmy ponad 100 mln euro, bo każdy człowiek jest niezwykle ważny. Każdy może przyczynić się do rozwoju naszego regionu. Z nikogo nie powinniśmy rezygnować. Dlatego podobnych ośrodków jak CIS w Krasnymstawie będzie ciągle przybywać.

malarz tapeciariusz i opiekunka osób starszych. Po zakończeniu zajęć, które trwają od 6 miesięcy do roku, ich uczestnicy będą mogli zdać egzamin czeladniczy w izbie rzemieślniczej i uzyskać certyfikat poświadczający ich umiejętności zawodowe.

Pani Barbara, którą spotkaliśmy w jednej z pracowni znajdującej się w dworku, uczyła się trudnej sztuki opieki nad osobą starszą. Zaczęła od zmiany pościeli. Zdjęła stare prześcieradło i powlekła nowe, tak by nie porobiły się fałdy i nie spowodowały odparzeń i odleżyn. Pomogła chorej wstać z łóżka i podsunęła balkonik, by mogła przejść się po pokoju. - Trochę waży ta pani, ale przy odpowiedniej technice można dać sobie radę - powiedziała.

W każdej pracowni, do której zajrzeliśmy, coś się działo. Korzystając z ładnej pogody część prac malarskich można było przeprowadzić na dworze. Grupa ogrodników porządkowała rabaty na skwerku w centrum, do którego z dworku jest o rzut beretem. Z okna urzędu miasta przyglądała im się burmistrz Krasnegostawu **Hanna Mazurkiewicz**: - Projekt realizowany w CIS jest szansą dla Krasnegostawu i dla samej placówki, bo po pierwsze odciąża budżet miasta jeśli idzie o jej utrzymanie, a po drugie pozyskane środki z RPO pozwoliły na powiększenie grona uczestników, przez co więcej osób zyskało szansę na odnalezienie się na rynku pracy

FOT. STEFAN JAWORSKI (5)

Publikacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego